

Referat fra Grønt Råds møde mandag den 20/5 2019

Deltagere

Søren Hansen, Nordsjællands Landboforening (formand)
Jens Søndergaard, Danmarks Naturfredningsforening
Birgitte Garde, Dansk Ornitologisk Forening
Frank Elm Jacobsen, Dansk Cyklist Forbund
Erik Vestergaard Madsen, Danmarks Jægerforbund Fredensborg
Lisbeth Gram Holdum, Bevaringsforeningen
Niels Jørgen Olsen, Fredensborg Landsbyråd
Torben Forskov, udpeget af Byrådet
Finn Langgaard, Agenda 21 Foreningen
Tim Falck Weber, Naturstyrelsen Nordsjælland
Bente Nielsen, Friluftsrådet
Flemming Jappsen, De lokalhistoriske foreninger

Afbud fra:

Tonny Lacomble Nielsen, udpeget af Byrådet
Carsten Ryby, Nive Å's Lystfiskerforening

Lene Brøndal, Referent, Center for Byudvikling, Miljø og Erhverv (CBME)

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsordenen.
2. Udkast til Grøn politik – drøftelse af indhold (Lone Otte Rasmussen leder af team Klima, Administration og Udvikling, Malene Holm leder af team Miljø, Karen Tommerup leder af Vand og Natur)
3. Forslag til visionsudviklingsplan for Nivå Havn og Strandpark (Eva Hansen, Center for Kultur, Fritid og Sundhed)
4. Biodiversitet NSPV drift af grøftekanter, bivenlig drift, bynatur mv. (Karen Tommerup)
5. Dialogmøde 2019 – fastlæggelse af form og indhold.
Overvej form og forslag til emner inden mødet.
6. Meddelelser:
  1. Orientering om møde mellem politikere, landboforening og lodsejere i Langstrup mose den 17. juni 2019. (Karen Tommerup)
Status for:
    2. Stiplan for rekreative stier (Helle Riis Lindevall)
    3. Naturprojekt Græstedgård (Karen Tommerup)
    4. Fredninger og sti langs Esrum sø (Lene Brøndal)
    5. Oprensning af flugtskydebanen og ny natur (Lene Brøndal)
    6. Status for Kokkedal og Fredensborg By (Lene)
7. Eventuelt
Sund i Naturen – Kom med ud i naturen

Ad. 1. Godkendelse af dagsordenen.

Dagsordenen blev godkendt.

Ad.2. Udkast til Grøn politik – drøftelse af indhold.

De overordnede mål i det foreløbige udkast til grøn politik blev gennemgået og er kort gengivet her:

- Vi vil sikre rent drikkevand ved at forebygge jord- og grundvandsforurening, ved overvågning af vandkvaliteten, ved at nedbringe brugen af sprøjtemidler samt ved at fjerne potentielle forureningskilder, samt påvirke Region Hovedstaden til en øget indsats på forurenede grunde i kommunen
- Vi vil fremme et rigt plante og dyreliv og minimere bidraget af miljøfremmede stoffer til vandområder
- Vi vil håndtere klimaforandringerne ved at forebygge skadevoldende oversvømmelser og håndtere regnvand lokalt, så byerne bliver mere spændende og skaber større landskabelig variation
- Vi vil skabe bæredygtige affaldskredsløb og understøtte omstillingen til cirkulær økonomi ved øget sortering og genanvendelse af husholdningsaffald, affald fra kommunale institutioner og bygge- og anlægsaffald
- Vi vil bekæmpe klimaudfordringerne med et ambitionsniveau, der lever op til Parisaftalens 1,5° C målsætning og bidrage til at nå den regionale målsætning om en fossilfri el- og varmesektor i 2035 og fossilfri transportsektor i 2050.

Der blev givet eksempler på målsætninger og indsatsområder under de 8 temaer i politikken. Det første udkast til grøn politik behandles af PMK-udvalget den 3. juni. Udkastet vil være tilgængeligt på kommunens hjemmeside nogle dage inden mødet.

<https://www.fredensborg.dk/politik/dagsordener-og-referater>

Den grønne politik fastsætter rammerne for efterfølgende handlingsplaner på området.

Der afholdes et grønt borgermøde den 20. juni kl. 17.30. Grønt råd vil blive inviteret. Sæt allerede nu kryds i kalenderen.

Finn Langgaard spurgte til hvordan energiforbrug i nye kommunale bygninger indgår i beregningen af CO₂-udledning fra kommunale bygninger fx plejecentre.

Lone Otte svarede, at den del af plejecentrene som boligselskaberne står for, ikke indgår i det kommunale regnskab, resten gør. Det gælder også nye kommunale bygninger.

Erik Vestergård ville gerne have oplyst, hvad kommunen gør ved gamle olietanke. Miljøteamet har en procedure for kontrol af olietanke som tages ud af brug og giver gerne vejledning.

Birgitte Garde fremhævede, at det er vigtigt at beskytte dannelsesområderne for grundvandet og ikke kun BNBO (boringsnære arealer). Desuden blev bemærket at Øresund er et unikt naturområde, som der bør være fokus på fra kommunens side, uanset det ligger på statens areal.

Ad. 3. Forslag til visions- og udviklingsplan for Nivå Havn og Strandpark.

Eva Hansen gav en grundig gennemgang af forslaget til visions- og udviklingsplan, hun fortalte at der sideløbende ses på tilgængeligheden. Der blev vist en situationsplan med ændringer der optimerer plads og funktion samt klimasikring. Se detaljerne i den vedlagte PP. Planen blev også uddelt på mødet.

Frank Jacobsen fokuserede på spørgsmålet om tilgængelighed for cyklister, og så frem til at den nuværende parkering af biler på Strandvejens cykelsti bliver løst.

Flemming Jappsen syntes det er en god idé med parkering på den anden side af Strandvejen ikke i det fredede område ved "Svanesøen".

Der afholdes et borgermøde den 28/5 kl 19.30 i fritidsfiskernes hus på havnen. Alle er velkommen.

Ad. 4. Biodiversitet NSPV drift af grøftekanter, bi-venlig drift, by-natur mv.

Karen Tommerup fortalte om de mange tiltag der gøres for at skabe mere natur og forbedre levevilkårene for bl.a. insekter. NSPV fortsætter forsøg med slåning og afskrabning af grøftekanter fx ved Hørsholm Kongevej nær vandtårnet. Der blev også fortalt om et pilotprojekt på et grønt område i Humlebæk. Se PP der er vedlagt.

Lisbeth Gram Holdum og Niels Jørgen Olsen foreslog at der blev lavet plejeplaner til oprensning for de gamle branddamme og gadekær i landsbyerne. Karen svarede at oprensning af gadekær mv. er meget omkostningstungt fordi slammet oftest er fyldt med tungmetaller og derfor dyrt at bortskaffe.

Finn Langgaard fortalte om metode med beskæring af gamle læhegn, som har ført til øget biodiversitet.

Såfremt man har input til en tilsvarende indsats af driften af konkrete læbælter på kommunale arealer kan man skrive direkte til NSPV (nspv@nspv.dk)

Torben Forskov fortalte om Helsingør's biodiversitetsplan og spurgte om der var noget samarbejde mellem kommunerne på området. Karen fortalte at NSPV's indsats til forbedring af biodiversiteten foregår i begge kommuner og i et tæt samarbejde med Helsingør Kommune både hvad angår byparker og grøftekanter.

Ad. 5. Dialogmøde 2019 – fastlæggelse af form og indhold. –

Der blev stillet mange gode forslag til emner der kan drøftes med politikerne på dialogmødet, enkelte er efterfølgende uddybet af forslagsstilleren:

1. **Naturkommune** (Danmarks Naturfrednings forening koncept) Hvad vil politikerne? (Jens Søndergaard)

"Nu lancerer Naturfredningsforeningen begrebet "naturkommuner". Formålet med det nye initiativ er at støtte kommunernes arbejde med at skabe mere og en rigere natur. Kommunerne har nemlig en central rolle i forvaltningen af natur og biodiversitet og kan lokalt yde et vigtigt bidrag til udmøntningen af de internationale målsætninger vedr. biodiversitet.

Fredensborg Kommune har allerede udformet en Natur- og Miljøpolitik, som står over for en revision. Fra Naturfredningsforeningens side har vi gennem møder i løbet af foråret 2019 haft lejlighed til at redegøre for vores ideer til, hvordan vi kan få mere natur i kommunen. De ideer håber vi naturligvis at kunne genfinde, når forslaget til den reviderede politik bliver offentliggjort.

Vi ser frem til, at Fredensborg Kommune i de kommende år gennem aftaler med private og statslige lodsejere vil arbejde for at skabe større og mere sammenhængende naturarealer. De arealer kan man få ved at udlægge de mindst rentable jorder til ekstensiv drift, det vil sige uden jordbearbejdning og uden brug af gødskning og sprøjtemidler. Faktisk er kommunen selv gået i forvejen ved at udtage 10 ha landbrugsjord ved Græstedgård mellem Nivå og Kokkedal, hvor der nu skal gå kreaturer og høstes hø."

2. **Gadekær – som natur- og kulturhistorisk element i landsbyerne.** Hvad skal gøres for at sikre en bedre økologisk tilstand og attraktivt miljø omkring gadekæret? Hvad gør kommunen og hvad kan lokale beboere gøre? (Niels Jørgen Olsen)

"Gadekærene ligger oftest på gadejord, der oprindeligt var landsbyens fælles jord. Gadekæret har mistet sin oprindelige betydning som vandingsted for kreaturer og som branddam. Vedligeholdelsen af gadejorden, der ofte også omfatter udlæg til veje, er i et vist omfang overtaget af kommunerne, men forpligtigelserne for vedligeholdelse af gadekærene er uklar. Der er derfor behov for en afklaring af ansvarsfordelingen og en plan for genopretning af dette centrale element i landsbymiljøet."

3. **Natursyn på kommunens by- og på landområdet** (Torben Forskov)

"Til drøftelse.

Vores natursyn afgør hvordan vi bruger naturen. Vi har i vores kommune en rig og mangfoldig natur, med dejlig stor tilgængelighed i nærheden af vore byer. Enhver brug medfører slid, og

bliver sliddet for hårdt, ødelægger det netop nogle af de attraktioner, der ligger i vores rige natur. De politiske afgørelser er bestemmende for hvordan vi begrænser sliddet. Det er gennem politikken, vi finder balancen mellem beskyttelse og benyttelse.

Tilgængeligheden er en stor attraktion, men det er væsentligt, at vi også respekterer, at meget natur har brug for fred for mennesker og hunde m.m. bl.a. for at sikre en artsdiversitet, som er under stort pres. Naturen kan have behov for lange tidshorisonter, hvor plantesamfund med det tilhørende insekt-, dyre- og fugleliv kan få lejlighed til at udvikle sig uforstyrret over én årrække. Vi bør også se på naturindholdet i den kultiverede natur. I private haver, fællesarealer og bynære arealer kan mangfoldig brug af hjemmehørende og insektvenlige planter virke berigende. Nogle steder i vore byområder skal små naturlommer måske ligge uoplejet hen (bortset fra affaldsindsamling).

I mere eller mindre landbrugs- eller forstmæssigt drevne arealer kan giftfri økologisk drift og skabelse af specielle niches som f.eks. vibe og lærkepletter, artsrige læhegn eller uberørte arealer være relevant.

Eksempler: Afskæring af tangerne ved fugletårnet i Nivå har givet fuglene fred på det yderste areal samtidigt med, at naturoplevelsen er beriget.

Flere steder langs vore åer er der forholdsvis beskyttet natur på den ene side og stier på den anden og her virker vandløbet i et vist omfang beskyttende for rugende fugle m.m. Nogle steder er man ved at åbne op med stier på begge sider af vandløbet, f.eks. Niveåen vest for Gl. Strandvej.

I den forholdsvis nyetablerede Dageløkke skov er beplantningen meget varieret. En del af skov og vandhuller beskyttet af tæt stikkende krat, som giver dyr og fugle en vis fred, samtidig med, at arealet er meget åbent for rekreativ brug med mange stier.

Åbning af arealerne omkring Lergravene i Nivå og fornyelsesplanerne i Nivå Havn har givet anledning til diskussioner af hvor balancen mellem udnyttelse og beskyttelse går.”

4. **Jagt og regulering af vildt** (Erik Vestergaard Madsen)

”Som repræsentant for jægerne ønskes en drøftelse og afklaring af politikernes holdninger, interesser og ønsker for jagt og regulering af vildt.

Det gælder specielt skadevoldende og eventuelt for meget vildt på kommunens arealer af hensyn til balance og sundhed i vildtbestanden.

Der kan være tale om jagt og regulering af mink, råger, rotter, ræve og råvildt.

Jægerrådet/jagtforeningerne har uddannede og faglig dygtige jægere, som tilbyder jagt og regulering af vildt på en kvalificeret og etisk måde.”

5. **Bofællesskaber i tidligere landbrugsbygninger på landet og i landsbyer** (Søren Hansen)

6. **Kommunens indsats for at forebygge klimaforandringer** (Tonny Lacomble Nielsen)

Tonny foreslog (pr. mail) at klimaforandringer bliver et fast punkt på dialogmøderne med politikerne.

Finn Langgaard har trukket sit forslag om kommende affaldsordninger.

Den videre proces:

Det blev aftalt at udvælge 3 hovedemner ligesom til mødet sidste år. Du har derfor mulighed for **at indsende din prioritering af op til 3 af ovenstående ønsker inden én uge fra modtagelsen af dette referat**. De punkter, der får flest stemmer bliver dem der behandles på dialogmødet som temaer. Mødet finder sted den 17/9 og er berammet til to timer. Vær opmærksom på at mødet er rykket så det **starter kl. 16.00**.

I vil høre fra formanden og jeg medio juni om hvilke emner der er valgt.

Ad.6. Meddelelser:

6.1 Orientering om møde mellem politikere, landboforening og lodsejere i Langstrup mose den 17. juni 2019.

Der afholdes et møde om forhold og muligheder i Langstrup mose. Mødet er ikke offentligt tilgængeligt.

Status for:

6.2 Stiplan for rekreative stier

Principperne, om at stier i kommunen skal understøtte forskellige fritidsaktiviteter, sikre bedre adgang til natur og skabe forbindelser mellem land og by, blev gennemgået. Se PP. Sagen blev behandlet på Infrastruktur og Teknikudvalget i januar.

Den videre plan er at PMK-udvalget skal behandle planen den 4. september. I første omgang præsenteres udvalget for et overordnet stinet med fokus på missing links, idet der er uklarhed over status på flere af de små stier, hvilket krævet en større administrativ indsats. Udvalget skal også tage stilling til anlægsudgifter for 2020. Kommunen har en digital version, hvor alle kendte forbindelse og stier er på, men den er ikke offentligt tilgængelig. Der vil blive lavet et offentligt tilgængeligt kort.

Der var stor spørgelyst og mange bemærkninger under punktet.

Indlæggene drejede sig primært om tilgængelighed og problemer med at holde stier i hævd, hvilket både Bente Nielsen, Lisbeth Gram Holdum og Jens Jøren Olsen og Finn Langgaard kom med eksempler på. Der blev også udtrykt bekymring for, at de stier der ikke nævnes i planen bare bliver nedlagt. Der blev efterlyst skiltning.

Bente Nielsen, fortalte at Friluftsrådet har henvendt sig til kommunen om aktindsigt i forhold til nedlæggelse af stier. Administrationen svarede, at der var en løbende dialog med Friluftsrådet.

6.3 Naturprojekt Græstedgård

Kommunen har søgt om landbrugsstøtte på arealet. Det betyder, at der skal tages mindst 1 høslæt på arealerne i perioden fra 1. juni - 15. september.

Der er foretaget en registrering af planter og undersøgt hvor der er gunstige forhold for insekter, fugle mm på arealet. Der bliver ,udtaget jordprøver for at undersøge næringsindholdet i jordbunden. Hvis jorden er næringsrig skal der ske mere omfattende plejetiltag ud over græsning og høslæt. Fx pløjning og afbrænding. Ligesom evt. ledninger/dræn undersøges for at finde ud af hvordan søen, som kommunen gerne vil genetablere, afvandes.

Naturprojektet på Græstedgård forventes politisk behandlet på augustmødet 2019.

6.4 Fredninger og sti langs Esrum sø

Kommunen har modtaget fredningsforslaget fra DN. Forslaget går ud på at samle fredninger, åbne mulighed for at lave naturpleje i fredningen og anlægge en rekreativ sti. Fredningen er også sendt til Fredningsnævnet for Nordsjælland, som skal rejse fredningen og efterfølge indkalde til offentligt møde. Fredningsnævnet har endnu ikke indkaldt til offentligt møde. Sagen bliver forelagt for Byrådet, når fredningsnævnet har rejst fredningen.

Fredningen skal være gennemført inden for 2 år, med mulighed for forlængelse i endnu en 2 årig periode. Fredningsnævnets afgørelse skal formentlig også behandles i Miljø- og Fødevareklagenævnet, da erstatningen må forventes af være over 500.000 kr. eller hvis sagen bliver påklaget.

6.5 Oprensning af flugtskydebanen og ny natur

Status lige nu er at oprensning af forurening efter skydebaneaktiviteterne kræver en række myndighedsgodkendelser. Administrationen har derfor i marts og april udarbejdet udkast til landzonetilladelse til at grave tre søer, udkast til vandløbsreguleringstilladelse til lukning af dræn, udkast til dispensation efter § 3 i naturbeskyttelsesloven til at grave i naturbeskyttet område, og endelig udkast til § 19 tilladelse til henholdsvis at genanvende mindre mængder lettere forurenede jord og til midlertidigt depot (mellemdpot) af forurenede jord, som skal bortkøres fra området. Der har også været gennemført nabohøring.

Den 13. maj har kommunen annonceret landzonetilladelsen, vandløbsreguleringstilladelsen med tilhørende VVM-screening og § 3 dispensationen på kommunens hjemmeside. Der er klagefrist til den 10. juni 2019.

Det forventes, at påbegynde oprensningen efter sommerferien, når fuglenes yngleperiode er overstået, formentlig primo september 2019. Oprensningen gennemføres i løbet af ca. 1 måned.

6.6 Status for Kokkedal og Fredensborg By

Kokkedal Bymidte

Udviklingen af Kokkedal Bymidte på Cirkelhusgrunden fortsætter som et udviklingsprojekt hos ejerne i dialog med Fredensborg Kommune. Det forventes, at næste fase bliver udarbejdelse og offentliggørelse af et kommuneplantillæg om detailhandel, der fastlægger hvor mange butikker der kan bygges og hvor store de må være.

Fredensborg Grønne Slotsby

Der arbejdes videre med udformningen af projektet for Den Grønne Slotsby i lyset af at budgettet til realiseringen bliver mindre end tidligere antaget.

Plan, Miljø og Klimaudvalget skal på deres møde i juni 2019 beslutte hvordan der skal arbejdes videre med projektet.

Ad. 7. Eventuelt.

Der var fremlagt folder om ture både i kommunen og i nationalparken.

Torben gjorde opmærksom på at der i Nivåcentrum indrettes midlertidige byrum.

Finn fortalte om et nyt initiativ fra Agenda 21-foreningen ved plejecentret i Humlebæk, hvor de vil lave nyttehaver.

Form og indhold på møderne i Grønt Råd blev drøftet:

Bente Nielsen fandt at der var for mange emner og informationer samt at tiden til at tale sammen var for knap. Hun ville gerne have et punkt på hver gang hvor medlemmerne havde mulighed for at fortælle nyt. Lisbeth syntes at informationsniveauet var fint og ville gerne have mange informationer og pointerede, at det havde Grønt Råds medlemmerne selv ønsket. Birgitte syntes, at der var mange relevante emner på møderne. Finn foreslog, at der var et fast pkt. på dagsordenen med nyt fra foreningerne/organisationerne. Flemming foreslog, at man evt. fik PP ud på forhånd. (Det kan desværre ikke lade sig gøre da de oftest produceres lige op til mødet). Jens foreslog kortere præsentationer.

Formanden, næstformanden og sekretæren har efterfølgende drøftet muligheden for tilpasning af dagsordenen, således at der bliver mere tid, dels til indbyrdes samtaler, dels indføres et punkt hvor foreninger/organisationer kan komme med nyheder og meddelelser, uden forudgående indsendelse til dagsordenen og ud over hvad der normalt fremlægges under evt. Endvidere vil oplægsholderne blive bedt om at lave kortere præsentationer.

En dagsorden kunne herefter fx se således ud:

1. Godkendelse af ref.
2. Emne præsentation
3. Emne præsentation
4. Rundt om bordet – nyt fra foreningerne/organisationerne
5. 10-15 min til spisning og samtale
6. Meddelelse fra kommunen
7. Evt.

Det foreslås at denne model afprøves og evalueres på november-mødet.